

2020-03-25
S2020/02443/FS (delvis)

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att på nationell nivå säkra tillgången till medicinteknisk utrustning m.m. som behövs i vården till följd av spridningen av covid-19

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att, vid behov, ta initiativ till att på nationell nivå säkra tillgången till medicinteknisk utrustning m.m. som behövs i intensivvården eller annan vård till följd av spridningen av covid-19 samt att på nationell nivå svara för fördelningen av denna utrustning mellan huvudmännen.

I uppdraget ingår att:

- kontinuerligt inventera behoven av och tillgången till sådan medicinteknisk utrustning som behövs i intensivvården eller annan vård till följd av spridningen av covid-19,
- genomföra eller, om möjligt, samordna inköp av medicinteknisk utrustning som behövs i intensivvården eller annan vård till följd av spridningen av covid-19,
- förbereda och vid behov fatta beslut om fördelning av sådan medicinteknisk utrustning som köpts in av myndigheten, samt
- ha en dialog med relevanta leverantörer om hur tillgången till sådan medicinteknisk utrustning som behövs i vården av patienter som insjuknat i covid-19 ska kunna utökas.

Socialstyrelsen ska, vid behov, även ta initiativ till att på nationell nivå säkra tillgången till sådana läkemedel som kan användas i vården av patienter som insjuknat i covid-19. I detta ligger att genomföra eller, om möjligt, samordna inköp samt förbereda och vid behov fatta beslut om fördelning mellan

huvudmännen. Läkemedelsverket ska, i denna del av uppdraget, bistå Socialstyrelsen med underlag.

Uppdraget ska genomföras i dialog med Folkhälsomyndigheten, Försvarets materielverk, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Upphandlingsmyndigheten. Genomförandet av uppdraget ska ske i nära dialog med berörda regioner och företrädare för kommuner.

Uppdraget ska gälla så länge det krävs med tanke på spridningen av covid-19 och förutsättningarna för regionerna att på egen hand säkerställa försörjningen av medicinteknisk utrustning och sådana läkemedel som kan behövas i vården av patienter som insjuknat i covid-19.

Uppdraget ska löpande redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet). En rapport om arbetet lämnas senast den 31 januari 2021. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

En kris påverkar ofta flera verksamheter och samhällssektorer, vilket gör att förberedelser måste ske både inom en sektor och över sektorsgränser. Detta ställer krav på samverkan och samordning mellan olika aktörer. Arbetet med det svenska samhällets krisberedskap utgår från ansvarsprincipen som innebär att den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar under kris- och krigssituationer. Ansvarsprincipen innebär också att varje aktör ska stödja och samverka med varandra.

Regioner och kommuner är huvudmän för hälso- och sjukvård i Sverige. Regionernas ansvar för att erbjuda hälso- och sjukvård framgår av 8 kap. hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL. Enligt 12 kap. ansvarar kommunerna för att erbjuda hälso- och sjukvård i vissa fall. Kommunerna får även i vissa andra situationer bedriva hälso- och sjukvård.

Regioner ska enligt 7 kap. 2 § HSL planera sin hälso- och sjukvård med utgångspunkt i behovet av vård hos dem som omfattas av regionens ansvar. Vid planeringen ska även den hälso- och sjukvård som erbjuds av andra vårdgivare beaktas. Regionen ska också planera sin hälso- och sjukvård så att katastrofmedicinsk beredskap upprätthålls.

Socialstyrelsen har meddelat föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2013:22) om katastrofmedicinsk beredskap. Katastrofmedicinsk beredskap innebär

enligt föreskrifterna beredskap att bedriva hälso- och sjukvård i syfte att minimera följderna vid allvarlig händelse. Av 5 kap. 9 § framgår att regionen ska planera så att hälso- och sjukvårdens försörjning av medicinteknisk utrustning, förbrukningsmateriel och läkemedel anpassas till de behov som kan uppstå vid allvarlig händelse.

Bestämmelser om regionernas och kommunernas ansvar under fredstida kriser och under höjd beredskap återfinns även i lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Kommuner och regioner får enligt 4 kap. 1 § på begäran lämna hjälp till andra kommuner och regioner som drabbats av en extraordinär händelse i fredstid.

Socialstyrelsen ska, enligt 9 § 1 förordningen (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen, samordna och övervaka planläggningen av den civila hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens beredskap. Enligt 8 § har myndigheten ett samlat ansvar för att expertis utvecklas och upprätthålls samt att kunskap sprids om katastrofmedicin och krisberedskap inom myndighetens verksamhetsområde. Enligt 9 § 3 ska myndigheten, på regeringens uppdrag, samordna förberedelserna för försörjningen med läkemedel och sjukvårdsmateriel inför höjd beredskap, för att upprätthålla en katastrofmedicinsk beredskap.

Socialstyrelsen arbetar med att stödja hälso- och sjukvårdens huvudmän, det vill säga regionerna och kommunerna, genom att samordna beredskapen inför och vid fredstida kriser. Med anledning av utbrottet av covid-19 genomför myndigheten i samarbete med Folkhälsomyndigheten bland annat inventeringar av regionernas och kommunernas tillgång till nödvändig utrustning, personal och infrastruktur för att identifiera hur en samordning av de nationella insatserna ska ske. Socialstyrelsens aktiviteter med anledning av det pågående utbrottet av covid-19 syftar till att säkerställa att myndigheten utgår från fakta om utvecklingen av utbrottet och om läget i sjukvården för att på så sätt vara väl förberedda om och när beredskapsplanerna behöver aktiveras i händelse av andra händelseutvecklingar än de som i dag anses troliga.

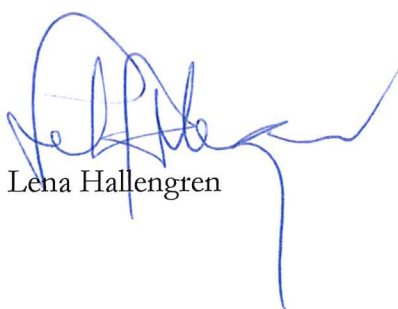
Regeringen gav den 15 mars 2020 Socialstyrelsen i uppdrag att säkerställa tillgången till skyddsutrustning och annat sjukvårdsmaterial till följd av spridningen av covid-19, på nationell nivå svara för fördelningen respektive, vid

behov, omfördelning mellan huvudmännen samt, så långt det är möjligt, ta initiativ till att skyndsamt få igång en produktion av material inom Sverige.

Regeringen beslutade den 15 mars 2020 med stöd av 9 kap. 6 § smittskyddslagen förordningen (2020:126) om fördelning av sjukvårdsmaterial till följd av spridningen av covid-19 som innebär att Socialstyrelsen får, med hänsyn till behovet inom en särskild del av landet eller inom en viss verksamhetsgren inom hälso- och sjukvården, socialtjänsten eller verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, besluta att en region eller kommun ska överlämna personlig skyddsutrustning eller provtagningsmaterial till en eller flera andra regioner eller kommuner. Förordningen innebär även att regioner och kommuner på begäran till Socialstyrelsen ska lämna information om den personliga skyddsutrustning och det provtagningsmaterial som respektive region eller kommun har tillgång till.

Regeringen gav den 19 mars 2020 Socialstyrelsen i uppdrag att inrätta en samordningsfunktion med syfte att stödja regionerna i koordinationen av tillgängliga intensivvårdsplatser inom landet med anledning av utbrottet av covid-19. I samordningsfunktionens uppdrag ingår att bl.a. att skapa en nationell lägesbild av antalet intensivvårdsplatser och ECMO intensivvårdsplatser, kontinuerligt förmedla aktuella lägesbilder till regionerna för att stödja dem i koordinationen av tillgängliga intensivvårdsplatser inom landet, samt stödja regionernas arbete med att utöka antalet intensivvårdsplatser.

På regeringens vägnar

Lena Hallengren

Erika Nilsson

Kopia till

Statsrådsberedningen SAM

Justitiedepartementet SSK och L4

Finansdepartementet BA, OFA/K och OFA/UO

Näringsdepartementet N/EIN och N/MK

Folkhälsomyndigheten

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Arbetsmiljöverket

Läkemedelsverket

Försvarets materielverk

Sveriges Kommuner och Regioner

samtliga regioner